

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 12. Rok: 2019 Číslo: 21

Šavlova premena skrze dotyk jeho srdca (z myšlienok pápeža Františka)

Po udalosti ukameňovania Štefana sa objavuje postava, ktorá je v Skutkoch apoštolov popri Petrovi najviac prítomná a najvýraznejšia: „mladý muž, ktorý sa volal Šavol“ (Sk 7,58). Na začiatku sa opisuje ako ten, ktorý schvaľuje smrť Štefana a chce zničiť Cirkev (porov. Sk 8,3); ale potom sa stane nástrojom, ktorý si Boh vybral, aby ohlasoval evanjelium národom (porov. Sk 9,15; 22,21; 26,17).

S poverením od veľkňaza Šavol robí hon na kresťanov a zatýka ich. Konal tak v domnení, že slúži Pánovmu zákonu. Lukáš hovorí, že Šavol „dychtil po hrozbách a zabíjaní Pánových učeníkov“ (Sk 9,1): v ňom je dych, ktorý zaváňa smrťou, nie životom.

Mladý Šavol je zobrazený ako neústupčivý, to znamená ten, ktorý sa

prejavuje netoleranciou voči tým, ktorí myslia inak ako on sám, absolutizuje svoju politickú alebo náboženskú identitu a druhého zužuje na potenciálneho nepriateľa, s ktorým treba bojovať. Ideológ.

V Šavlovi sa náboženstvo zmenilo na ideológiu: náboženskú ideológiu, sociálnu ideológiu, politickú ideológiu. Až potom, ako bude premenený Kristom, bude učiť, že skutočný zápas „nie je s krvou a telom, ale [...] s vládcami tohto temného sveta, so zloduchmi v nebeských sférach“ (Ef 6,12). Učí, že by sa nemalo bojovať s ľuďmi, ale so zlom, ktoré inšpiruje ich činy.

Šavlov stav nazlostnosti a konfliktnosti – pretože Šavol bol hnevливý – pozýva každého položiť si

otázky: ako žijem môj život viery? Idem druhým v ústrety, alebo som proti druhým? Patrím do univerzálnej Cirkvi - dobrí aj zlí, všetci - alebo mám nejakú selektívnu ideológiu? Klaniam sa Bohu, alebo sa klaniam dogmatickým formuláciám? Aký je môj náboženský život? Robí ma viera v Boha, ktorú vyznávam, priateľským, alebo naopak nepriateľským voči tým, ktorí sa odo mňa líšia?

Lukáš rozpráva, že zatiaľ čo Šavol má naplno v úmysle vykoreniť kresťanskú komunitu, Pán mu je v päťach, aby sa dotkol jeho srdca a obrátil ho k sebe.

To je Pánova metóda: dotýka sa srdca. Vzkriesený sa ujíma iniciatívy a ukazuje sa Šavlovi na ceste do Damasku, čo je udalosť, o ktorej sa v knihe Skutkov apoštolov rozpráva trikrát (porov. Sk 9,3-19; 22,3-21; 26,4-23).

Prostredníctvom kombinácie „svetla“ a „hlasu“, typickej pri teofániách, sa Vzkriesený zjavuje Šavlovi a žiada ho, aby sa zodpovedal za svoju bratovražednú zlosť: „Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?“ (Sk 9,4). Tu Vzkriesený prejavuje svoju jednotu s tými, ktorí v Neho veria: udrieť člena Cirkvi znamená udrieť samotného Krista! Dokonca aj tí,

ktorí sú ideológmi, pretože chcú „čistotu“ Cirkvi, udierajú Krista.

Ježišov hlas hovorí Šavlovi: „Vstaň, choď do mesta a povedia ti, čo máš robiť“ (Sk 9,6). Šavol je opäť na nohách, ale vôbec nevidí, oslepol a zo silného, autoritatívneho a nezávislého človeka sa

stáva slabým, núdzným a závislým od ostatných, pretože nevidí.

Týmto dotykom „priamo na telo“ medzi Šavlom a Kristom sa začína premena, ktorá dáva najavo Šavlovi „osobnú Veľkú noc“, jeho

prechod od smrti k životu: to, čo predtým bolo slávou, sa mu stáva „odpadom“ na vyhodenie, aby získal skutočnú odmenu, ktorou je Kristus a život v Ňom (porov. Fil 3,7-8).

Pavol prijíma krst, ktorý znamená pre Šavla to, čo pre každého z nás, začiatok nového života, sprevádzaného novým pohľadom na Boha, na seba samého a na druhých, ktorí sa z nepriateľov odteraz stávajú bratmi v Kristovi.

Poprosme Otca, aby dal aj nám zakúsiť, tak ako Šavlovi, dopad jeho lásky, ktorá jediná môže z kamenného srdca urobiť srdce z mäsa (Ez 11,19) schopné osvojiť si „rovnaké zmýšľanie ako Kristus Ježiš“ (porov. Flp 2, 5).

Výchova v rodine pod vplyvom médií

(dôležitosť mediálnej výchovy)

Možno pozorovať, že masovokomunikačné prostriedky dnes veľmi často pôsobia, alebo aspoň sa snažia, v prospech človeka. Zvlášť rodina je vystavená bezprostredne vplyvu médií. V posledných rokoch do každej domácnosti pribudol nový výchovný činiteľ – televízny prijímač. Je to nový fenomén, ktorý neodvratne vstupuje do rodín a ktorý veľmi výrazne ovplyvňuje rodinný život.

Hrozby zo strany médií vyplývajú predovšetkým z toho, že médiá človeka nielen formujú, ale aj využívajú. Majú svoje presne definované ciele a zámery.

Informácie získavané pomocou médií doliehajú zo všetkých strán na vedomie a podvedomie človeka. Ide o také informácie, ktoré formujú city alebo spôsoby vnímania a pôsobia aj na niektoré latentné motivácie, prípadne ich ovplyvnia inými. Tak možno informáciami a spôsobom ich podania pozitívne i negatívne vplývať na vnútorný život človeka. Možno teda predvídať, že sa bude nielen urýchľovať a široko využívať formácia informáciou, ale že sa aj objavia nové spôsoby vyjadrovania myslenia.

Rodičia (a vychovávateľia vo všeobecnosti) sú zodpovední za výchovu svojich detí. To však znamená, že sú povinní starať sa o sformovanie zrelých jedincov. Musia byť zvlášť citliví na všelijaké spôsoby a pokusy o zlý vplyv na deti. Preto je veľmi dôležité, aby poznali mechanizmy a spôsoby používané médiami, účinku ktorých sú vystavené ich deti. Samotné odhaľovanie negatívneho účinku médií vedie k obmedzovaniu ich vplyvu.

Rodičia si musia byť vedomí skutočnosti, že médiá sú nositeľmi nielen pravdivých, ale často i nepravdivých informácií a klamstiev, čo negatívne pôsobí na vývoj dieťaťa. Médiá sa nemajú stávať akousi autoritou pre všetky oblasti života. Poskytujú iba výber určitých informácií, či signalizujú isté javy. Môžu byť pomocníkmi pri výchove a formácii človeka, ale nemôžu ju zastúpiť.

Spoločenské komunikačné prostriedky zohrávajú veľkú úlohu vo výmene poznatkov medzi ľuďmi a ich účinnej a vzájomnej spolupráci. Z toho vyplýva, že nie sú určené iba pre jednotlivcov, ale predovšetkým pre

spoločenstvo, pre ktoré je charakteristický rozvoj.

Masovokomunikačné prostriedky sú nositeľmi rôznych hodnôt. Ich celková hodnota sa posudzuje podľa toho, nakoľko svojím pôsobením pomáhajú upevňovať a skvalitňovať ľudský progres. Základným zákonom každej komunikačnej činnosti nie je len úprimnosť a overenosť, ale musí to byť zároveň aj pravdivá informovanosť.

Výzvou pre mediálnu výchovu realizovanú v rodinnom prostredí, ale i v systémoch nonformálneho či

formálneho vzdelávania, sa tak stáva predovšetkým obrat k médiám ako zdrojom získavania predstáv o hodnotových orientáciách človeka a potreba učiť deti a mládež z tohto aspektu médiá i kriticky posudzovať a využívať.

Pre súčasné dianie v spoločnosti je príznačné, že sa v reakcii na morálnu a ekologickú devalváciu života začínajú hľadať nástroje umožňujúce ovplyvňovať a usmerňovať správanie a konanie človeka. Zvlášť naliehavé sú v tejto súvislosti pociťované otázky: Ako rozvíjať ľudskú schopnosť rozpoznávať pravé

hodnoty a odlíšiť ich od pozlátka a nevkusu? Ako sa vôbec človek stáva vnímavým a citlivým k týmto hodnotám?

Riešenie nastolených problémov zasahujúcich výchovné pôsobenie rodičov na deti v jeho komplexnosti a dotýkajúce sa špeciálne i mediálnej výchovy prináša Benedikt XVI v rámci svojho posolstva *Deti a komunikačné prostriedky: výzva pre výchovu* pri príležitosti 41. svetového

dňa spoločenských komunikačných prostriedkov 20. mája 2007. Pápež v tejto súvislosti pripomína právo a povinnosť rodičov „zaistiť rozumné

používanie médií pričom formujú svedomie svojich detí, aby boli schopné správne a objektívne usudzovať a aby ich potom tento úsudok viedol k prijatiu alebo odmietnutiu predkladaných programov.“

Výchovné úsilie rodičov vyvíjané v rámci mediálnej výchovy by malo smerovať k rozvoju schopností detí primárne rozpoznávať obsahy, ktoré sú v súlade s rešpektovaním prirodzenosti človeka a jeho ľudskej dôstojnosti a prinášajú pre neho úžitok a špeciálne pozitívne rozvíjajú ich vlastnú osobnosť (telesnú, duševnú i duchovnú stránku).

Liturgický program

Liturgický program po 22. nedeli po Päťdesiatnici
od 11.11. do 17.11. 2019

Pondelok 11.11.	Prep. otec a vyznávač Teodor Studitský	06:30 sv. lit. (csl.) † Michal, Mária, Michal 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † František, Jozef, Pavol... 2. † Anna (panychída)
Utorok 12.11.	Sv. hieromučeník Jozafát, polocký arcibiskup	06:30 sv. lit. (csl.) 1. * Helena, Michal, Alena, Mária 2. * Galina 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Mária 2. † Ján
Streda 13.11.	Sv. Ján Zlatoústý konštantínopolský arcibiskup	06:30 sv. lit. (csl.) na úmysel darcu 09:00 sv. lit. (slov.) slávnosť GJZ 18:00 sv. lit. (slov.) † Helena, Michal, Helena...
Štvrtok 14.11.	Sv. apoštol Filip	06:30 sv. lit. (csl.) † Štefan, Mária, Zuzana... 18:00 sv. lit. (slov.) † Kazimiera
Piatok 15.11.	Sv. mučeníci a vyznávači Gurias, Samónas a Habib zdržanlivosť od mäsa začiatok Filipovky	06:30 sv. lit. (csl.) † Ján 17:00 sv. lit. (slov.) 1. * reh. sestričky z farnosti 2. * Erika Moleben k bl. Jozafáte s prosbami
Sobota 16.11.	Sv. apoštol a evanjelista Matúš	06:30 sv. lit. (csl.) * Michal, Petra 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária
Nedeľa 17.11.	23. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. Gregor Divotvorca, neocézarejský biskup hl. 6 Štátny sviatok	07:30 sv. lit. (slov.) * Jozef, Mária 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Jozef, Valéria, Štefan, Mária 17:15 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Mária

Liturgický program

Liturgický program po 23. nedeli po Päťdesiatnici

od 18.11. do 24.11. 2019

Pondelok 18.11.	Sv. muč. Platón a Roman	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Ján † Tomáš
Utorok 19.11.	Sv. prorok Abdiáš Sv. mučeník Barlaam	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Helena 1. † František, Doris, Mária 2. † Ján
Streda 20.11.	Predsviatok Vstupu Bohorodičky do chrámu Bl. Jozafáta Hordaševská	06:30 sv. lit. (csl.) 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	† Ján † Zuzana, Mikuláš
Štvrtok 21.11.	Vstup Presvätej Bohorodičky do chrámu mirovanie, požehnanie detí	06:30 Utierenň 07:30 sv. lit. (csl.) 12:30 sv. lit. (slov.) 16:30 sv. lit. (slov.) 18:00 sv. lit. (slov.)	* Adam, Veronika liturgia GJZ * za farnosť * za farnosť
Piatok 22.11.	Sv. apoštol Filemon a spol. zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Ján (panychída) † Anna, Peter, Michal, Anna...
Sobota 23.11.	Naši otcovia sv. Amfilochios, ikonijský biskup a Gregor, akragantský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	† Zuzana (panychída) † Mária
Nedeľa 24.11.	24. nedeľa po Päťdesiatnici Nedeľa Krista Kráľa hl. 8 mirovanie	07:30 sv. lit. (slov.) 09:00 sv. lit. (csl.) 11:00 sv. lit. (slov.) 17:15 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	* Renáta s rod. * za farnosť * Matúš, Stanislav, Emília, Tobiáš, Katarína, Katarína * Štefan, Anna

Filipovka

(obdobie pôstu pred sviatkom Teofánie)

Na veľké a slávne udalosti vykúpenia Cirkev pripravuje veriacich pôstom. Jedným z najväčších sviatkov liturgického roku je sviatok Narodenia Ježiša Krista. Aj na tento sviatok pripravuje Cirkev pôstnym obdobím, ktoré ho predchádza.

Prvá zmienka o pôste pred sviatkom Teofánie – Filipovke - je v dekréte koncilu zo Zaragozy (380). Konciloví otcovia sa uzniesli, že každý kresťan má od 17. decembra do Bohozjavenia (6. januára) chodiť denne do chrámu. Na synode v Mac (Francúzsko) v r. 581 bolo schválené, že každý kresťan sa má od sviatku sv. Martina (11. novembra) až do 24. decembra postiť trikrát do týždňa.

Ďalšiu zmienku o pôste nachádzame v Koptickom kalendári v 8. storočí. V 9. storočí sa už celý Východ podriadil tejto disciplíne. Súčasné pôstne obdobie pred bolo definitívne ustálené na Konštantínopolskom sneme v roku 1166. Koncil sa uzniesol, že pôst sa bude začínať 15. novembra a bude trvať do 24. decembra vrátane. Tak bol ustanovený ďalší 40-dňový pôst

Pôst pred Narodením Pána je nazývaný **Filipovka**, pretože sa začína deň po sviatku sv. apoštola Filipa.

Filipovka je starobylou praxou prípravy na Narodenie a Bohozjavenie Pána, ktorá nám pomáha lepšie pochopiť a vážiť si všetko z Božieho plánu spásy.

Teologicky Narodenie a verejné účinkovanie Krista sú neodlučiteľne spojené. Pôst Filipovky bol ustanovený, aby nás pripravil na prijatie Krista do sveta a začiatok jeho verejného účinkovania. Sú dvomi stranami jednej mince. Filipovka nás pripravuje aj na prijatie Kristovho verejného účinkovania, ohláseného pri Bohozjavení.

Príchodom do Betlehema a Narodením Ježiša Krista (25. decembra) sa začíname pripravovať na Bohozjavenie. Neostávame stáť pri Narodení. Naša radosť z Božieho príchodu nás poháňa dopredu a vidíme Bohozjavenie. S Bohozjavením zakúšame začiatok Kristovho zjavenia, ktorý nám zjavil tajomstvo Boha. Najviac zo všetkého poukazuje Bohozjavenie na tajomstvo Trojice, tajomstvo dlho naznačované v Starom zákone.

Infocentrum

(aktuality a informácie)

❖ V rámci **Filipovky** sa budeme modliť **Moleben pred Narodením Ježiša Krista**, pol hodiny (17:30 hod.) pred každou večernou svätou liturgiou v týždni. A taktiež v stredu a piatky pred rannými svätými liturgiami (06:00 hod.).

Simeon Solúnsky o pôste Filipovky hovorí: „*Štyridsaťdenný pôst pred Narodením Ježiša Krista je podobný Mojžišovmu pôstu na vrchu Sinaj. Po štyridsaťdennom pôste prijal tabule Božích prikázaní. Zachovajme aj my štyridsaťdenný pôst a prijmime živé Slovo Božie vtelené z Panny a prijmime aj jeho telo – pristúpme k svätému prijímaniu.*“

❖ V piatok večer (15.11. 2019) budeme spolu s našimi rehoľnými sestričkami sláviť spomienku blahoslavenej Jozafaty. Z tohto dôvodu bude večerná sv. liturgia už o **17:00 hod.** a po nej **Moleben k blahoslavenej Jozafate** s čítaniami jednotlivých prosieb (prosby ako je zvykom môžete prinášať a vkladať do pripravenej krabičky).

❖ V **sobotu** (16.11. 2019) sa uskutoční **Púť protopresbyteriátu Humenné do Krásneho Brodu**. Púť začína o 09:15 hod. modlitbou posvätného ruženca, nasledovať bude sv. liturgia. Po nej bude priestor na súkromnú modlitbu, či zdieľanie sa. O 12:15 hod. začne liturgicko – teologická katechéza na tému Teofánie (Bohzejavenia). Celá púť bude ukončená Molebenom k Presvätej Bohorodičke.

❖ V **dňoch 22. a 23.11. 2019** sa uskutoční **10. ročník farského turnaja v stolnom tenise**. V piatok večer (22.11. 2019) sa uskutoční turnaj v kategórii dospelých, v sobotu (23.11. 2019) sa bude súťažiť v kategórii detí a mládeže. Bližšie informácie na plagáte na výveske, resp. na internete.

FARSKÉ ZVESTI

Informačno-formačný časopis farnosti pre vnútornú potrebu farnosti

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Humenné

Adresa: Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné

Telefón: 057/775 3628

Web: www.grkathe.sk Email: humenne@grkatpo.sk

Zaopatrovanie chorých v nemocnici (non-stop linka): 0907 323 733

Dobrovoľný príspevok (tlač 1ks = 0,20 €)

IBAN farnosti: SK3009000000000086909038

Texty článkov neprešli gramatickou úpravou.

Autori článkov a zodpovední za vydanie: o. Miroslav Il'ko, o. Pavol Dancák ml., o. Pavol Fečkanin